مجیدرضا حریری با اشاره به رقم منفی ۱۴ میلیارد دلار در دی‌ماه:

افتخار متعادل شدن تراز تجاری دیری نپایید!

رامتین موثق

ماههاست که تراز تجاری ایران در مسیر منفی شدن قرار دارد و از منفی ۱۲ میلیارد دلار در آذرماه به منفی ۱۴ میلیارد دلار در دی‌ماه رسیده است. سیر نزولی تراز تجاری به صورت نگران کننده‌ای درآمده به‌طوری که برخی مقامات از جمله رئیس اتاق بازرگانی تهران هشدار داده‌اند که ممکن است تراز تجاری به منفی ۱۷ میلیارد دلار نیز برسد. اما واردات دائما در حال افزایش است چه از نظر ارزش و چه از نظر وزن.

بر اساس اعلام محمد رضوانی‌فر، رئیس کل گمرک ایران به صداوسیما، صادرات کشور (بدون احتساب نفت، تجارت چمدانی، برق و صادرات خدمات فنی - مهندسی) در ۱۰ ماهه سال جاری، به ۱۱۳ میلیون تن کالا به ارزش ۴۰.۵ میلیارد دلار رسیده است؛ یعنی میزان صادرات غیرنفتی از نظر وزنی رشد ۹.۴ درصدی و از نظر ارزشی کاهش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین در این مدت، ۲۹.۹ میلیارد دلار صادرات نفت صورت گرفته که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزش ۱۰ درصد افزایش را به ثبت رسانده است.

در این مدت ۳۲.۷ میلیون تن کالا به ارزش ۵۴.۳ میلیارد دلار واردات انجام شده که از نظر ارزش ۱۱.۶ درصد و از نظر وزن ۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. در مجموع نیز تجارت کشور حدود ۹۴.۸ میلیارد دلار بوده که با توجه به وضعیت صادرات و واردت، تراز تجاری منفی ۱۳.۸ میلیارد دلار رقم خورده است.

طلا، قطعات خودرو و تلفن هوشمند، در صدر کالاهای وارداتی

طلا، قطعات و لوازم خودرو و تلفن هوشمند، اقلام اصلی وارداتی در این مدت بوده که بر این اساس واردات طلا با ۲۴.۵ تن به ارزش بیش از ۱.۶ میلیارد دلار صورت گرفته است. در مورد گوشی تلفن همراه نیز بیش از ۱۱ میلیون و ۹۰۰ هزار دستگاه تلفن در رویه تجاری و مسافری وارد کشور شده که ۲.۵ میلیارد دلار ارزش این واردات بوده است. همچنین در ۱۰ ماهه سال جاری حدود ۵ هزار دستگاه خودروی سواری به ارزش بیش از ۱۰۱ میلیون دلار وارد کشور شده است.

در بین عمده کالاهای وارداتی برنج، گندم و جو نسبت به سال گذشته به ترتیب حدود ۴۴، ۳۶ و ۱۱ درصد کاهش واردات را به ثبت رساندند. میزان ورود کالاهای اساسی در این مدت نیز رقمی بالغ بر ۲۱ میلیون تن به ارزش ۱۶.۳ میلیارد دلار بوده است.

مقاصد صادرات کشور در ۱۰ ماهه امسال تغییری نکرده و چین با ۱۱.۵ میلیارد دلار، عراق با ۷.۷ میلیارد دلار، امارات متحده عربی با ۵.۲ میلیارد دلار، ترکیه با ۳.۵ میلیارد دلار و هند با ۱.۸ دهم میلیارد دلار، به ترتیب ۵ مقصد اصلی صادراتی کشور هستند. امارات با ۱۷.۱ میلیارد دلار، چین با ۱۵.۲ میلیارد دلار، ترکیه با ۶ میلیارد دلار، آلمان با ۱.۸ میلیارد دلار و هند با ۱.۶ میلیارد دلار نیز به ترتیب مبادی اصلی واردات کالا به کشور به شمار می‌آیند. اما صادرات و واردات کشور بر چه اساس در حال انجام است؟ آیا این میزان واردات برای صنعت کشور خطرناک نیست؟

کم‌اظهاری صادراتی در سایه تعهدارزی

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» یادآور شد که منفی بودن تراز تجاری مسئله جدیدی در اقتصاد نیست و همیشه تراز تجاری غیرنفتی ما منفی بوده است.

مجیدرضا حریری درباره تعادل نسبی تراز تجاری در دو سال گذشته اظهار کرد: شاید کاهش این ناترازی در یکی دو سال گذشته، به‌دلیل قیمت بالای نفت بوده و در نتیجه محصولات بر پایه نفت، که حدود ۵۵ درصد از صادرات غیرنفتی ما را تشکیل می‌دهند، قیمت‌های بالایی داشته‌اند.

مجیدرضا حریری در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: امسال قیمت فرآورده‌های نفتی و مواد معدنی کاهش داشته است و اگر پارسال ادعا می‌شد که تراز تجاری در حال متعادل شدن است، همان هنگام گوشزد کردم که چنین چیزی افتخار ندارد و این افتخار در سال آینده به ضد خود تبدیل خواهد شد

او ادامه داد: دلیل دیگر این متعادل شدن تراز تجاری در دو سال گذشته را باید در شرایط اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ جست‌وجو کرد. زیرا دنیا در این سال تازه از بحران کرونا رها شده بود و تقاضای مضاعفی برای محصولات بر پایه نفت و محصولات بر پایه معدن، که حدود ۸۰ درصد از صادرات غیرنفتی ما را تشکیل می‌دهد، وجود داشت و بنا به این تقاضای مضاعف، قیمت بالایی داشتند.

این مقام تجاری با تاکید بر اینکه ایران همیشه در شرایطی بوده است که نمی‌توانسته بدون نفت تراز تجاری مثبت داشته باشد، تصریح کرد: اکنون قیمت فرآورده‌های نفتی و مواد معدنی کاهش داشته است و اگر پارسال ادعا می‌شد که تراز تجاری در حال متعادل شدن است، همان هنگام گوشزد کردم که چنین چیزی افتخار ندارد و این افتخار در سال آینده به ضد خود تبدیل خواهد شد.

حریری درباره علت منفی‌تر شدن تراز تجاری در سال جاری بیان کرد: عاملی که امسال نقش پررنگی در منفی کردن تراز تجاری داشته، بیش‌اظهاری در واردات و کم‌اظهاری در صادرات است. کم‌اظهاری در صادرات به صورتی است که بازرگانان برای دور زدن قانون رفع تعهدارزی انجام می‌دهند و در نتیجه بخشی از صادرات در ترازنامه حساب نمی‌شود.

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین، در پایان لازمه تحلیل اقلام صادراتی و وارداتی و پاسخ به این پرسش آیا تجارت بر پایه نیاز اقتصاد و صنعت انجام می‌شود را در اختیار داشتن آمار ریزی از گمرک دانست و یادآور شد: تمام کالاهای صادراتی و وارداتی از سوی گمرک ارائه نمی‌شود و دلیل آنها برای عدم ارائه آمار، تحریم‌هاست و با آمارهای کلی منتشر شده نمی‌توان تحلیل کرد که آیا تجارت ما بر اساس نیازهای اقتصادی انجام می‌شود یا خیر؟

از دست دادن بازارها در پی تنش‌های منطقه‌ای

همچنین به نظر می‌رسد امسال تنش‌های منطقه‌ای بیش از پیش بر اقتصاد ما تاثیر گذاشته و اکنون در اثر این تنش‌ها، و به‌خصوص تنش‌های اخیر ایران با اقلیم کردستان و پاکستان، در حال از دست دادن بازارهای این دو کشور هستیم.

در همین خصوص نایب‌رئیس اتاق بازرگانی سنندج به ایلنا گفت: ترکیه حضور قدرتمندی در بازار اقلیم کردستان عراق پیدا کرده و تنش‌های سیاسی میان ایران و اقلیم کردستان می‌تواند سبب شود ایران بیش از اینها بازار منطقه را به ترکیه ببازد. کمال حسینی ادامه داد: تنش‌های سیاسی به‌طور طبیعی بر امور اقتصادی تاثیرگذار است. در پی تنش‌های اخیری که میان ایران با اقلیم کردستان پیش آمده، رئیس اتاق بازرگانی اقلیم از ممانعت ورود کالاهای ایرانی به اقلیم سخن گفت. البته یک شخص نمی‌تواند به‌طور رسمی مانع ورود کالاهای ایرانی به اقلیم شود اما جوروانی این منطقه از بیانات او متاثر است و این اتفاق پیامدهای خوبی برای تجارت دو کشور و بازار مصرف کالاهای ایرانی در اقلیم ندارد.

از آنجا که صادرات غیرنفتی کشور عمدتا غیرصنعتی و بر پایه فرآورده‌های نفتی و محصولات معدنی و کشاورزی است؛ برای مثبت شدن تراز تجاری، باید منتظر افزایش قیمت نفت باشیم و راه گریز از وابستگی به قیمت جهانی نفت که خارج از کنترل ماست، افزایش صادرات صنعتی است که آن هم مستلزم تلاش برای رفع تحریم‌ها و خروج کشور از لیست سیاه FATF است، زیرا بدون ابزارهای ارتباط جهانی، قادر به عرضه محصولات خود در بازارهای بین‌المللی نیستیم

او ارزش صادرات ایران به اقلیم کردستان را حدود ۲ میلیارد دلار برآورد و تصریح کرد: این رقم را می‌توان دست کم تا ۱۰ میلیارد دلار رشد داد.

ضرورت توجه به زنجیره تولید ارزش

اما نکته حائز اهمیت این است که با وجود عدم شفافیت آمار تجارت، بر کسی پوشیده نیست که اکثر صادرات غیرنفتی کشور را یا محصولات بر پایه نفت تشکیل می‌دهند و یا مواد خام معدنی و محصولات کشاورزی. بنابراین عمده صادرات غیرنفتی ما، غیرصنعتی است.

هر زمان که ترکیب صادراتی کشور به این صورت باشد، باید منتظر افزایش قیمت نفت بنشینیم که شاید تراز تجاری متعادل شود و اگر چنین امری رخ دهد به اقتصاد جهانی بازمی‌گردد، نه اینکه دستاورد مسئولان اقتصادی ما تلقی شود. اما با صنعتی شدن صادرات غیرنفتی کشور، علاوه بر رشد صنعت داخلی، اشتغال نیز ایجاد می‌شود و افزایش صادرات و درآمدهای آن را به دنبال دارد. تنها در این صورت است که صادرات غیرنفتی کشور واقعی می‌شود و در زنجیره تولید ارزش جهانی قرار می‌گیریم.

البته ذکر این نکته خالی از لطف نیست که در صورت صنعتی شدن صادرات، نیاز به برداشتن تحریم‌ها و رفع بحران FATF بیش از پیش ضرورت پیدا می‌کند زیرا بدون ابزارهای ارتباط جهانی، قادر به عرضه محصولات خود در بازارهای بین‌المللی نیستیم. همچنین مهمترین مسئله قابل توجه، رفع قوانین سختگیرانه صادراتی است که دیگر تجار زیر سایه آن کم‌اظهاری در صادرات خود نداشته باشند.

خبر اقتصادی

دبیر اتحادیه مشاوران املاک:

افزایش قیمت دلار، مسکن را نیز گران می‌کند

دبیر اتحادیه مشاوران املاک گفت: در همین شرایط اگر افزایش نرخ دلار ادامه‌دار باشد با افزایش قیمت مصالح ساختمانی قیمت مسکن دوباره افزایش پیدا می‌کند. به گزارش ایلنا، سعید لطفی افزود: نکته مهم این است که شاید با ادامه افزایش نرخ دلار، قیمت‌ها در بازار مسکن هم افزایش پیدا کند اما مردم توان خرید ندارند و بازار مسکن کشش قیمت‌های فعلی را هم ندارد. او تاکید کرد: قدرت خرید مردم در بخش مسکن به‌شدت کاهش پیدا کرده و تقریبا معاملات خرید خانه اول نداریم و معاملات مسکن به‌صورت تهاتر انجام می‌شود یا اینکه افراد دارایی که از قبل داشته‌اند را می‌فروشند و از این طریق نسبت به خرید مسکن یا تبدیل به احسن آن اقدام می‌کنند.

سخنگوی سازمان امور مالیاتی:

هر واریزی به حساب تجاری مشمول مالیات می‌شود

سخنگوی سازمان امور مالیاتی با بیان این که هر واریزی به حساب تجاری، درآمد تلقی می‌شود و مالیات دارد گفت: اگر حساب شخصی بالاتر از رقم تعیین شده واریزی داشته باشد به عنوان حساب مشکوک به فعالیت تجاری شناخته می‌شود. به گزارش تسنیم، مهدی موحدی بکنظر اظهار کرد: هر واریزی به حساب تجاری، درآمد تلقی می‌شود و لزوما به این معنی نیست که از این درآمد مالیات اخذ می‌شود. چرا که همه واریزی‌ها مشمول مالیات نمی‌شوند و درآمد یا فروش تلقی می‌شود. همچنین ممکن است یک درآمد یا فروشی اساسا مشمول مالیات نشود یا یک فروش آن اندازه نباشد که مشمول مالیات شود. او تصریح کرد: بر این اساس اصل حساب درآمدی است و این که پول به شیوه کارت به کارت یا واریزی به حساب باشد محل بحث نیست.

ادعای عضو کمیسیون اقتصادی مجلس:

وضعیت منابع ارزی خوب است

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: منابع ارزی کشور وضعیت خوبی دارد اما نیازمند مدیریت دقیق‌تر و نظارت جدی‌تری در این بازار هستیم. به گزارش ایسنا، اصغر سلیمی ادامه داد: باید نظارت جدی‌تری بر افرادی که خارج از مسیرهای قانونی تبادل ارز می‌کنند، صورت بگیرد. با مدیریت صحیح می‌توان نرخ ارز را کنترل کرد. از سوی دیگر بخشی از التهابات بازار ارز به فضاسازی‌هایی بر می‌گردد که عده‌ای در تلاش هستند تا آن را ایجاد کنند. او تاکید کرد: تغییر قیمت ارز بر روی همه بازارها اثرگذار است، زمانی که قیمت ارز بالا می‌رود، قیمت تمام کالاها افزایش پیدا می‌کند اما زمانی که نرخ ارز پایین می‌آید قیمت کالاها بالا باقی می‌ماند. این بازار نیازمند مدیریت دقیق است.

بورس قرمز شد

ریزش ۱۰ هزار واحدی شاخص کل

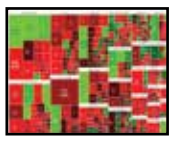

بازار در پایان معاملات دیروز با ریزشی ۱۰ هزار واحدی در ارتفاع ۲ میلیون و ۱۱۰ هزار واحد آرام گرفت. همچنین نیز شاخص کل هم‌وزن نیز با ریزشی ۴ هزار واحدی به ارتفاع ۷۳۴ هزار واحد رسید. در بازار دیروز ۱۱۰ نماد در محدوده مثبت و ۳۲۸ نماد در محدوده منفی و در بازار فرابورس ۱۱۴ نماد در محدوده مثبت و ۲۲۸ نماد در محدوده منفی معامله شدند.

مراکز تولید و عرضه لوازم خانگی غیراستاندارد در تهران توقیف شد

مدیرکل استاندارد استان تهران گفت: در جریان بازرسی کارشناسان استاندارد از مراکز تولید و عرضه لوازم خانگی در استان تهران، لوازم خانگی غیراستاندارد شناسایی و توقیف شد. به گزارش خبرگزاری مهر، محمدحسین طاهری افزود: در بازرسی از یک مرکز بزرگ عرضه لوازم خانگی، لوازم خانگی غیر استاندارد شامل چای‌ساز، قهوه‌ساز، ساندویچ‌ساز، سرخ‌کن و اتوشناسایی و با واحد صنفی عرضه‌کننده مطابق قانون برخورد شد. او ادامه داد: همچنین در جریان بازرسی از بازار عرضه لوازم خانگی خیابان امین حضور تهران، کالاهای خارجی و قاچاق شناسایی و با فروشندگان آن، برخورد قانونی صورت گرفت.

گفت و گو

مدیرعامل پیشین شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی:

گرانی بنزین نتیجه‌ای جز تورم ندارد

مدیرعامل پیشین شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی گفت: اکنون اگر بنزین را گران کنیم تنها نتیجه‌ای که دارد اینکه دولت می‌تواند بدهی‌های خود را تسویه کند، تورم هم بالا می‌رود.

عباس کاظمی در گفت‌وگو با ایلنا درباره ساماندهی اوضاع بنزین در کشور اظهار داشت: بنده معتقدم در بحث حمل‌ونقل باید قوانین برنامه سوم توسعه اجرا شود یعنی حمل‌ونقل عمومی مبتنی بر ریل چه درون‌شهری و چه برون‌شهری باید توسعه داده شود، اکنون تمام خیابان‌ها و جاده‌ها مملو از خودرو شده، با وضعیت کنونی نمی‌توان پاسخگوی میزان تقاضای روزافزون بنزین بود. او تاکید کرد: با روش کنونی که همچنان سرمایه‌گذاری سنگین داشته باشیم که تعداد خودرو و پالایشگاه را زیاد کنیم و تولید بنزین را افزایش دهیم و همچنان هوا را آلوده کنیم در واقع منجر به عدم بازگشت سرمایه شده‌ایم.

مدیر عامل پیشین شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی تصریح کرد: اکنون به جایی رسیده‌ایم که افزایش قیمت بنزین دیگر جواب نمی‌دهد و راهکار تلقی نمی‌شود جز اینکه تورم را بالا می‌برد، اگر از ابتدای انقلاب و همان سال ۱۳۵۶ به صورت پلکانی اقدام به افزایش و واقعی کردن قیمت بنزین می‌کردیم؛ به وضع مطلوب می‌رسیم، اقتصاد نیز خود را تنظیم می‌کرد اکنون اگر بنزین را گران کنیم تنها نتیجه‌ای که دارد اینکه دولت می‌تواند بدهی‌های خود را تسویه کند، تورم هم بالا می‌رود چون ریال در جامعه زیاد می‌شود.

حقیقت این ماجرا نشان‌دهنده ضعف در برنامه‌ریزی

کلان کشور است، در تمام دنیا انرژی را با حمل و نقل و صنایع انرژی‌بر تنظیم می‌کنند اما در ایران این برنامه‌ریزی وجود ندارد یعنی نفت، صنعت و وزارت راه هر کدام به صورت مجزا کار خود را پیش می‌برند و با هم هماهنگ نیستند، در حالی که حمل و نقل، انرژی و صنایع انرژی‌بر باید باهم هماهنگ پیش بروند، اگر همین روال ادامه پیدا کند مشخص نیست که ۱۰ سال آینده وضعیت سوخت، هوا انرژی به کجا برسد، بنابراین باید در سیاست‌ها تجدیدنظر صورت گیرد.

کاظمی با اشاره به واردات بنزین، خاطرنشان کرد: اکنون بالانس بنزین در کشور منفی است، بنابراین واردات گریزناپذیر است، ضمن اینکه اگر بخواهیم به فکر کیفیت بنزین باشیم و اکتان را بالا ببریم، میزان تولید کم می‌شود و این در حالی است که اکتان بالا الزام است، در این رابطه نیز باید چاره‌اندیشی شود.

گزارش

فصل پرتقاضا و کمبود بلیت اتوبوس و قطار:

بخشی از ناوگان حمل‌ونقل با افت سرمایه‌گذاری زمین‌گیر شده

ایام پرتقاضای پایان سال و افزایش سنتی تقاضا برای خرید بلیت اتوبوس و قطار در آستانه شب عید، نگرانی‌ها را برای جابجایی مسافران بیشتر کرده و کمبود بلیت برای حمل‌ونقل زمینی در ایام اوج درخواست سفر، به امری عادی در جامعه تبدیل شده؛ در حالیکه فعالان بخش حمل‌ونقل زمینی بر این باورند که توقف سرمایه‌گذاری برای تجهیز ناوگان حمل‌ونقل، نیاز به تزریق زیرساخت‌های نو و ایجاد ظرفیت جدید، عامل بروز مشکل در ایام تعطیلات است.

به گزارش اقتصاد آنلاین، اگر فقط نیمی از جمعیت ۱۰ میلیون نفره پایتخت که ۱۳ درصد کل جمعیت کشور را شامل می‌شوند، عزم سفر کنند، کل ناوگان حمل‌ونقل زمینی ایران با تقاضای مضاعفی روبرو می‌شود که یارای پاسخگویی آن را نیست. بلیت هواپیما گران است و هر

کسی از عهده پرداخت آن بر نمی‌آید، بنابراین، بار این تقاضای اضافه روی دوش بخش حمل‌ونقل زمینی منتقل می‌شود، اما آیا این ناوگان که شامل قطار و اتوبوس است، از پس پاسخگویی به نیازها بر می‌آید؟

یک جستجوی ساده در سایت‌های آنلاین فروش بلیت نشان می‌دهد که در همین تعطیلات پیش رو در بهمن ماه به بسیاری از مقاصد هدف گردشگری هیچ بلیتی قطار یا اتوبوسی یافت نمی‌شود. در ایام پیاده روی اربعین، به کرات شاهد شکایت مردم از کمبود بلیت اتوبوس بودیم و خلاصه اینکه در زمان اوج سفرها، مشکل تکراری نبود بلیت گریبان جامعه را می‌گیرد.

در همین خصوص داریوش باقر جوان، مدیرکل حمل‌ونقل مسافر سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای کشور، به اقتصاد آنلاین گفت: مستحضر هستید که به دلیل تحریم‌ها، نزدیک به ۶ سال است که نتوانستیم ناوگان جدیدی را به مجموعه حمل‌ونقل کشور اضافه کنیم.

همچنین محمد رجبی، مدیرعامل سابق شرکت حمل‌ونقل ریلی رجا، در گفت‌وگو با این پایگاه خبری درباره دلیل کمبود بلیت قطار تاکید کرد: در حال حاضر در کشور واگن قطار نداریم. چندین سال است که به ظرفیت ناوگان کشور اضافه نشده و این در حالی است که تقاضا برای سفر افزایش یافته است.

او تصریح کرد: حتی اگر تقاضا افزایش نیافته بود هم این میزان ناوگان، برای پاسخ دادن به تقاضاهای موجود کم بود. هر تعداد واگنی که قبلا بوده است، اکنون باقی مانده و سرمایه‌گذاری جدید در این رابطه انجام نشده است.